

Aan: de leden van de Gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug en Burgermeester en Wethouders

Maarn, 12 september 2021

Betreft: Inspraakreactie Toekomstvisie Utrechtse Heuvelrug namens Vereniging
Bewonersbelangen Maarn Maarsbergen

Geachte heer/mevrouw,

Graag willen we met deze brief een reactie geven op de door de Gemeente opgestelde concept Toekomstvisie Utrechtse Heuvelrug. Allereerst willen we onze complimenten geven aan het proces en de medewerkers die in de nieuwe vorm van participatie hebben samengewerkt met de vele verschillende verenigingen die de dorpen Maarn en Maarsbergen rijk zijn. Veel ideeën zijn opgehaald en met de bewoners ten uitvoer gebracht om zo veel mogelijk input op te halen. VBMM is door de gemeente in staat gesteld een eigen nieuwsbrief uit te brengen en in de dorpen te verspreiden om zo alle bewoners te kunnen informeren. Op de inhoud is door de gemeente tegen gelezen en bijgedragen. Ook zijn de onderliggende antwoorden van alle enquêtes beschikbaar gesteld. Hiervoor zijn wij de ambtenaren zeer erkentelijk en hebben de samenwerking als prettig ervaren. Het feit dat Maarn en Maarsbergen als pilot hebben gediend, heeft zijn weerslag gehad op de opbrengst van de andere dorpen. Daarnaast loopt in Maarn nog een traject voor de toekomst van het dorpshuis wat tot enige interferentie heeft geleid.

We begrijpen dat de Toekomstvisie een brede visie is, die zal worden vertaald naar de omgevingsvisie, Dorpsgerichte Inrichting Openbare Ruimte (DIOR), Dorpsgericht werken en de preventieprojecten Sociaal Domein. Daarom splitsen wij onze inspraak naar een reactie op feitelijkheden in de Toekomstvisie en een aanzet tot verdere verdieping voor de andere trajecten op basis van een analyse van de enquêteresultaten. In de bijlage bij deze brief vindt u enkele tekstuele voorstellen.

Reactie op de toekomstvisie

Zoals gesteld begrijpen we dat de toekomstvisie een document is op hoofdlijnen dat de kaders moet neerzetten voor de andere trajecten en dus "heel hoog over is". Het is een mooi vormgegeven stuk, waar geen schokkende zaken in staan, dat geen verrassingen kent en daarnaast zijn veel zaken uit de beschrijvingen nu al de praktijk. Het is daardoor weinig richtinggevend omdat het in algemeenheden blijft. Het is moeilijk het met het stuk oneens

te zijn. Voorbeeld is het hoofdstuk over de opgaven voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dit is zo algemeen dat het moeilijk is het hier mee oneens zijn. De tekst is ook van toepassing op bijvoorbeeld gemeente Ermelo. Is het mogelijk duidelijk te maken welke opgaven er nu specifiek voor de Utrechtse Heuvelrug zijn? Bijvoorbeeld meer passende en betaalbare woningbouw voor starters en doorstroommogelijkheden naar seniorenwoningen, het effect van de toegenomen automobilititeit op de leefbaarheid van de dorpen, hoe om te gaan met toenemende recreatiedruk versus de aanwezigheid van passende voorzieningen. Bij "Omgeving met kwaliteit" staat dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug de landschapstuin voor de regio is. Nù gaat dat in de praktijk al veel verder en komen veel mensen uit de Randstad hier om te recreëren. Die komen echt niet allemaal met de fiets en het OV en nù al zijn de parkeerplaatsen bij de natuurgebieden overvol. Hoe gaat de gemeente dat in 2040 anders organiseren? Er is meer balans nodig tussen aanleg nieuwe intensieve recreatievoorzieningen (zoals huisjesparken, MTB-routes en ruiterspaden) en extensieve recreatie.

Wat opvalt is de beperkte cijfermatige onderbouwing. Er worden geen indicaties gegeven welke keuzes er gemaakt moeten worden en er is ook geen enkele kwantificering opgenomen. De nul- situatie (situatie anno 2021) wordt weergegeven in wat cijfers (op blz. 13) maar niet wat er in 2040 zal zijn. Het onderdeel "feiten en cijfers" is erg mager en voor verschillende thema's mist een prognose of een onderbouwing. De verwachte of gewenste demografische ontwikkeling mist. Dit geeft richting aan het gewenste aantal woningen en type woning. Deze ontwikkeling geeft ook richting aan aantal en aard van de voorzieningen voor cultuur, recreatie, vrije tijd en voor sportvoorzieningen. Bij het thema vergrijzing mist een onderbouwing en aangezien dit niet onderbouwd wordt met wat er te zien is in de dorpen (huizen verkocht uit een erfenis worden gekocht door jonge gezinnen) zou het goed zijn meer onderbouwing met cijfers en prognoses toe te voegen. Uit diverse contacten met de scholen blijkt dat het aantal (nu en te verwachten) leerlingen hoger is dan de "gemeenteverwachting", wat ook al zou kunnen wijzen op een tegendeel van vergrijzen. Bij woningnood wordt gerefereerd aan koopwoningen maar het huidige tekort aan sociale huur wordt niet benoemd. In het visie document wordt verder niet gesproken hoe daarin door de gemeente een richting in wordt gezet naar de toekomst toe.

Onduidelijk is wat de impact is van ontwikkelingen van buiten de gemeente op de visie voor 2040. Bijvoorbeeld de geplande ontwikkelingen voor woningbouw en bedrijventerrein aan de zuid-/oostzijde van Woudenberg en de impact daarvan op Maarsbergen en de wijze van ontsluiting op de A12 of de impact van recreatieve ontwikkelingen in Woudenberg/Leusden op Maarn Noord. Aan een aantal belangrijke locaties in de gemeente wordt geen aandacht

besteed, zoals Valkenheide en het terrein Korps Mariniers, welke een belangrijke rol spelen voor het plaatje in 2040. Van de marinierskazerne is bekend dat die verdwijnt c.q. wordt verplaatst. Hoort die dan thuis in de toekomstvisie 2040? Daarnaast staat bij de toekomstgerichte gemeente over de duurzame bereikbaarheid dat stationslocaties in Driebergen en Maarn ook als ontwikkellocatie worden gezien voor wonen en werken. Daar is in Maarn in elk geval geen plek voor, mede gezien ook alle parkeerproblematiek. Betekent dit een impliciete verwijzing naar het te zijner tijd verplaatsen van het station richting Maarsbergen?

Het belangrijke thema/term “vitale dorpen” kent geen definitie. Is een vitaal dorp een dorp waarin de bewoners invloed/zeggenschap hebben over hun directe leefomgeving? De beschrijving onder het hoofdstuk ‘Vitale dorpen’ kan ook van toepassing zijn op een willekeurige gemeente in Friesland of Zeeland en is zo algemeen dat je het er niet mee oneens kan zijn. Er wordt aangegeven dat de dorpskernen allen een eigen karakter hebben. Fundamentele discussie kan zijn of dit zo moet blijven of dat dorpskernen op bepaalde terreinen een speerpunt moeten zijn. Bijvoorbeeld voor woningbouw of recreatie.

Voor wat betreft Maarn ontbreekt het benoemen van het nu al grote probleem van een verantwoord evenwicht tussen natuur en recreatie, terwijl het veelvuldig in de voorbereiding van deze toekomstvisie is aangegeven. Gesteld wordt dat Maarn een populaire plek is voor woningzoekenden van binnen en buiten het dorp. Onduidelijk is hoe zich dat vertaalt in het soort woningen en de locaties daarvoor en is in de figuur ook niets van terug te zien.

Voor wat betreft Maarsbergen ontbreekt het benoemen van het thema woningbouw, wat opvallend is. Een onderbouwing of en hoe de gekozen ondertunneling bij gaat dragen aan de mooie toekomst van het dorp in 2040 ontbreekt helaas. Overigens komt de ondertunneling wel in de tekst voor, maar niet in de figuur, noch de nieuwe ondertunneling van het spoor, noch de aansluiting op de A12. In de figuur (maar niet in de tekst) wordt melding gemaakt van een groot bedrijventerrein aan de oostzijde van het dorp. Van een visiestuk mag te verwachten zijn dat er dan een directe aansluiting op de A12 wordt genoemd/ingetekend. Overigens de beschrijving van Maarn en Maarsbergen in de toekomstvisie lijken veelal op de huidige situatie. Zien Maarn en Maarsbergen er anno 2040 hetzelfde uit? De weergave in de tekeningen van de dorpen Maarn en Maarsbergen in 2040 ondersteunt dat en is de weergave van de dorpen anno 2021.

Een toekomstvisie is geen toekomstverwachting op basis van een individueel beeld van de wensen, maar een poging te anticiperen op reeds ingezette, voor de hand liggende en in te schatten ontwikkelingen. Een poging hiertoe is het verstrekken van basisgegevens (zie o.a. allecijfers.nl) en enige sturing met horizon, met daarin het gemeentelijk uitgangspunt om in 2050 energieneutraal te zijn en de daaruit voortvloeiende consequenties. Op pagina 19, waar de richting wordt gegeven naar de Utrechtse Heuvelrug in 2040, staat in de tweede alinea: “We hebben als gemeente al flinke stappen gezet naar klimaatneutraliteit”. Het wordt op deze pagina en elders in het document niet echt duidelijk welke stappen hiertoe moeten leiden en wat dit voor de inwoners concreet betekent.

Reactie op het verdere proces

De toekomstvisie is de paraplu voor de omgevingsvisie, Dorpsgerichte Inrichting Openbare Ruimte (DIOR), Dorpsgericht werken en de preventieprojecten Sociaal Domein. Uit het participatietraject is veel meer gedetailleerde informatie verkregen dan uiteindelijk in de toekomstvisie een plek gekregen heeft. Dit is begrijpelijk. Maar de opgehaalde informatie zou een plek moeten krijgen in de andere trajecten. De verdere uitwerking van de verschillende trajecten zou in samenspraak plaats moeten vinden en recht moeten doen aan de term participatie. Het gegeven dat de Toekomstvisie tot stand is gekomen met participatie betekent niet dat de daaruit op te stellen gedetailleerdere trajecten, en zeker die van de omgevingsvisie, door de gemeente verder alleen kan worden opgepakt en er op een gegeven moment conceptversies liggen waarop enkel kan worden ingesproken. Dat is wat ons betreft een verkeerde interpretatie van participatie. Daarvoor zijn de kaders van de voorliggende toekomstvisie, zoals hierboven aan gerefereerd, veel te ruim opgezet.

Wij pleiten ervoor om bij de verdere uitwerking niet alleen de vergaarde data te gebruiken, maar ook weer de dialoog aan te gaan met de bewoners. Wij zijn graag bereid hierin mee te denken/participeren.

Namens het bestuur van de VBMM

Drs. R. van der Horst

Voorzitter

Bijlage tekstuele opmerkingen op de Toekomstvisie

- Het stuk heeft geen datum, niet op de voorzijde, niet in het colofon, niet in het voorwoord van burgemeester Naafs. Alleen uit de tekst is te halen dat de visie over 2040 gaat en de tijdslijn op pag. 22 maakt duidelijk dat de totstandkoming in de periode 2019 – 2021 is.
- Op pagina 7 feiten en cijfers: De tekst in diverse ballonnen loopt niet door.